

ADVIES COMMISSIE STIP – VLAARDINGEN

Van: Commissie Stip aan de horizon – Vlaardingen
Aan: Pastoraal team en bestuur parochie de Goede Herder.
Datum: april 2018

Opdracht aan de commissie Stip – Vlaardingen:

Kernvraag: Hoe zorgen we dat de katholieke kerk in Schiedam, Vlaardingen en Maassluis een toekomst heeft.

Specifieke vragen voor Vlaardingen:

1. Hoe komen we tot één pastoraatsgroep uiterlijk 1 juni 2018?
2. Op welke gebieden wordt reeds samengewerkt en hoe en wanneer kan tot verdere samenwerking worden overgegaan?
3. Kijk hierbij heel goed naar de sterke punten van iedere gemeenschap en gebruik deze punten als basis voor de nieuwe gemeenschap
4. In welke kerk zal het vieren/leren/dienen worden ingericht zodanig dat een thuisplek voor beide gemeenschappen gaat ontstaan?
5. Hoe kan een verbinding met de hele stad in stand blijven, ook met die delen waar de andere kerk aan de eredienst wordt onttrokken?
6. Hoe kan de AKB zoveel mogelijk op het huidige niveau blijven?
7. Op welke termijn is het gewenst de andere kerk aan de eredienst te onttrekken?

Verantwoording van de werkwijze van de commissie Stip – Vlaardingen.

De commissie Stip – Vlaardingen heeft er groot belang aan gehecht de parochianen te raadplegen en hen, aan de hand van een drietal vragen, gelegenheid te geven hun mening en ideeën kenbaar te maken.

De parochianen hebben van deze mogelijkheid op grote schaal gebruik gemaakt. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de antwoorden op de drie gestelde vragen. Later in dit document wordt teruggekomen op bijlage 1.

De commissie Stip – Vlaardingen heeft de beheercommissie een aantal vragen voorgelegd om een beeld te krijgen van beide kerkgebouwen.

In bijlage 2 vindt u de rapportage van de beheercommissie. Later in dit document wordt teruggekomen op bijlage 2.

De commissie Stip – Vlaardingen heeft een inventarisatie gemaakt van de sterke en zwakke punten van beide gemeenschappen.

In bijlage 3 vindt u het overzicht van de sterke en zwakke punten. Later in dit document wordt teruggekomen op bijlage 3.

De commissie Stip – Vlaardingen heeft een overzicht gemaakt van de bezoekersaantallen bij de liturgische vieringen op de zon- en feestdagen in beide kerkgelegenheden.

In bijlage 4 vindt u het overzicht van de bezoekersaantallen over de jaren 2012 tot en met 2017.

Later in dit document wordt teruggekomen op bijlage 4

Twee leden van de commissie Stip – Vlaardingen hebben vertegenwoordigers, die zich specifiek inzetten voor het taakveld jeugd en jongeren, uitgenodigd en hen een aantal vragen gesteld.

In bijlage 5 vindt u een verslag van deze bijeenkomst.

Beantwoording van de specifieke vragen voor Vlaardingen

1. Hoe komen we tot één pastoraatsgroep uiterlijk 1 juni 2018?

In de afgelopen jaren werd reeds een traject ingezet om te komen tot een nauwere samenwerking tussen beide pastoraatsgroepen.

Naast de vergaderingen van de afzonderlijke pastoraatsgroepen werd om de maand gezamenlijk vergaderd.

In de loop der jaren kwam de vraag naar éénwording van beide pastoraatsgroepen regelmatig ter sprake.

Diverse malen werd daarbij geconstateerd dat de tijd voor eenwording nog niet rijp was.

In de zomer van 2017 werd wederom de eenwording ter sprake gebracht. Het langzaamaan wennen, naar elkaar toegroeien en de eenwording ter sprake brengen, heeft in de zomer van 2017 ertoe geleid dat besloten is met ingang van september 2017 de afzonderlijke pastoraatsgroepen samen te laten vloeien tot de nieuwe pastoraatsgroep Willibrord.

Hiermede is reeds uitvoering gegeven aan het gestelde bij vraag 1.

Overigens is de samenstelling van de pastoraatsgroep Willibrord een samenvoeging van de leden uit beide afzonderlijke pastoraatsgroepen. Denkbaar is dat, als volgende stap, de samenstelling van de pastoraatsgroep wordt geëvalueerd met het oog op de uitdagingen waar de deelgemeenschap in de komende jaren voor staat.

2. Op welke gebieden wordt reeds samengewerkt en hoe en wanneer kan tot verdere samenwerking worden overgegaan?

Vanaf september 2017 zijn de afzonderlijke pastoraatsgroepen samengevoegd tot één nieuwe pastoraatsgroep.

De liturgische beraden van beide gemeenschappen zijn nog niet samengevoegd. De coördinatoren van beide Liturgische beraden hebben regelmatig samen overleg om kennis te nemen van elkaars werkwijze en het functioneren van de Liturgische beraden.

In het voorjaar van 2017 is het plan ontwikkeld om gedurende de zomermaanden (juli en augustus) afwisselend één van beide kerken een maand te sluiten en derhalve maar één kerkgelegenheid te hebben om te vieren.

In de zomer van 2017 is dit plan, na overleg met en goedkeuring van het pastoraal team, ten uitvoer gebracht.

Zomer 2018 zullen in de maanden juli en augustus wederom beide kerken afwisselend geopend zijn.

Gestreefd wordt om het aantal gezamenlijke vieringen, waarbij de kerk waar niet wordt gevierd gesloten is, uit te breiden. Daarnaast wordt gestreefd om tot uitwisseling van koren te komen.

Waar voorheen de vieringen van het Paastriduum over beide kerken werden verdeeld, wordt het gehele Paastriduum nu, per jaar wisselend van kerk, in één kerk gevierd. Daarbij wordt o.a. muzikale ondersteuning verleend door een koor vanuit de kerk die tijdens het Paastriduum is gesloten, ook lectoren vanuit de gesloten kerk participeren bij de vieringen.

Dit jaar zal voor de eerste keer Pinksteren gezamenlijk worden gevierd, eveneens met medewerking van een koor uit de kerk die gesloten is.

In 2017 is gestart met het gezamenlijk vieren van Allerzielen en Aswoensdag.

Hemelvaartsdag, de boeteviering ter voorbereiding op Pasen, de jaarlijkse viering waarbij de ziekenzalving wordt toegediend aan hen die dit wensen en Willibrordzondag worden al langer gezamenlijk gevierd.

Er is een gezamenlijk rouw- en trouwkoor, met leden uit beide kerken.

Indien noodzakelijk gaan vrijwillige voorgangers van de Pax Christikerk voor in de H. Lucaskerk. De intentie is er dat vrijwillige voorgangers van de H. Lucas, indien noodzakelijk, ook zullen voorgaan in de Pax Christikerk.

Een volgende stap in de samenwerking van vrijwillige voorgangers van de beide kerken is niet denkbeeldig.

De voorbereiding van de eerste communicanten wordt gezamenlijk ter hand genomen (tot dusverre in samenwerking met deelgemeenschap Jacobus-Martinus), evenals de activiteiten in het kader van Geloofsverdieping.

Het over en weer bij elkaar "thuisraken" zal worden geïntensiveerd.

In de afgelopen periode is gebleken dat we hierbij niet overhaast te werk moeten gaan. Wij willen niet uit de weg gaan voor weerstanden die aangegeven zijn door parochianen en vrijwilligers, maar hen meenemen in de veranderende situatie door te appelleren aan hun betrokkenheid en hen zicht te bieden op nieuwe kansen die kunnen ontstaan.

Geleidelijk zullen we gaan bouwen aan een nieuwe gemeenschap, niet alleen op liturgisch gebied maar ook op de overige taakvelden.

Om te komen tot concrete plannen zullen we gebruik maken van het document Inventarisatie samenwerking / sterke en zwakke punten in beide gemeenschappen. Binnen afzienbare tijd zullen twee leden van de huidige commissie Stip –Vlaardingen vertegenwoordigers, die zich specifiek inzetten voor het taakveld diaconie, uitnodigen en hen een aantal vragen stellen met het oog op de toekomstige veranderingen binnen de RK kerk in Vlaardingen.

Het voornemen was om deze bijeenkomst al te houden voor het opstellen van het advies aan bestuur en team, maar door omstandigheden heeft de bijeenkomst nog niet kunnen plaatsvinden.

De commissie is van mening dat de uitkomsten van het beoogde gesprek bouwstenen kunnen opleveren voor de inrichting en vormgeving van het werkveld diaconie.

3. Kijk hierbij heel goed naar de sterke punten van iedere gemeenschap en gebruik deze punten als basis voor de nieuwe gemeenschap

Uit de genoemde inventarisatie komt naar voren dat beide gemeenschappen een ander accent hebben. De H. Lucas is meer diaconaal gericht (met name aandacht voor vluchtelingen, Lucas Cooking en uitdeelpunt Voedselbank), terwijl de Pax Christi gemeenschap meer intensiteit en diversiteit kent op het gebied van het liturgisch aanbod en voor jeugd en jongeren. Beide kerken hebben contact met RK-basisscholen: de Lucaskerk met 't Palet Centrum; de Pax Christikerk met 't Palet Holy en De Hoeksteen. Een verbeterpunt in beide kerken is de aandacht voor persoonlijk pastoraat; daartoe worden reeds stappen gezet in de pastoraatsgroep. Zoals bij 2 is beschreven zal het document van bijlage 3 leidraad zijn voor de opbouw van een nieuwe gemeenschap.

4. In welke kerk zal het vieren/leren/dienen worden ingericht zodanig dat een thuisplek voor beide gemeenschappen gaat ontstaan?

De commissie Stip – Vlaardingen heeft zich lang en uitvoerig over deze vraag gebogen.

Uit *bijlage 1* (antwoorden van de parochianen op de gestelde vragen) komt duidelijk naar voren:

- o het gebrek aan parkeergelegenheid, vooral bij de H. Lucaskerk en (in mindere mate) bij de Pax Christikerk.

Advies: Zorg voor voldoende parkeergelegenheid indien de H. Lucaskerk als de toekomstige plek van vieren, leren en dienen wordt ingericht. Neem daartoe contact op met de beheerder van de nabij gelegen parkeergarage, om te onderzoeken of deze ook op zondagochtend kan worden opengesteld.

- o Beide gemeenschappen vinden “de eigen” aanvangstijd van hun zondagse vieringen beter dan de aanvangstijd van de andere kerk.

Advies: zorg voor een nieuwe aanvangstijd die een midden is tussen de huidige tijden van beide kerken.

- o Bereikbaarheid van de kerk en het vervoer er naar toe wordt als problematisch ervaren door mensen die geen eigen vervoer hebben. De afstand van huis naar kerk wordt te groot.

Advies: faciliteer de mogelijkheden om een vervoersdienst op te zetten.

- o Herkenning van de eigen identiteit in de kerk die de nieuwe plek van vieren wordt, wordt als belangrijk ervaren. Dat kan vorm krijgen in inrichting, vormen van vieren qua diversiteit in aanbod alsmede in liturgische vormgeving.

Advies: stel een commissie in die zich gaat bezighouden met inrichting en vormgeving v.w.b. gebouw en liturgie in de toekomstige plek van vieren, leren en dienen. Stel de benodigde financiële middelen ter beschikking.

Investeer in gemeenschapsopbouwende activiteiten.

Bijlage 2 geeft een beeld van de staat van onderhoud, de gebruiksmogelijkheden, de capaciteit en de functionaliteit van beide gebouwen.

In het oog springt dat hierin beide gebouwen redelijk gelijk op gaan qua bruikbaarheid en qua exploitatiekosten, hoewel de staat van onderhoud van de Pax Christikerk logischerwijs achterloopt bij die van de H. Lucaskerk. Doordat de H. Lucaskerk recenter gebouwd is, beschikt deze over faciliteiten die iets meer up to date zijn. Ook is de bouwconstructie van de H. Lucaskerk meer robuust.

Voor beide gebouwen zijn de geïnvesteerde bedragen aan klein en groot onderhoud opmerkelijk. Navraag heeft geleerd dat in de H. Lucas dit o.a. is veroorzaakt door aanpassingen aan de keuken en reparatie aan de gevel en bij de Pax Christikerk het plaatsen van de luidklok uit de voormalige H. Geestkerk.

Ook opmerkelijk is de inschatting van de opbrengst bij verkoop van beide kerken. Navraag heeft geleerd dat de bedragen inschattingen zijn en niet gebaseerd op een makelaarsrapportage.

Keuze voor de Pax Christikerk zal een flinke renovatie met zich meebrengen, niet alleen om voor beide gemeenschappen een “thuisgevoel” te creëren maar ook om de functionaliteit van het gebouw te verbeteren.

Keuze voor de H. Lucaskerk zal ook kosten met zich meebrengen om voor beide gemeenschappen een “thuisgevoel” te creëren.

Bijlage 3 geeft een beeld van de sterke en zwakke punten. Daaruit komt naar voren dat de H. Lucaskerk diaconaal gezien meer kwaliteiten biedt. In de Pax Christikerk komt de diversiteit op liturgisch gebied naar voren alsmede de vitaliteit van de gemeenschap en de binding van drie generaties.

Als we kijken naar de inzet van vrijwilligers dan komt naar voren dat de Pax Christi meer vrijwilligers heeft dan de H. Lucas.

De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers is in beide gemeenschappen een afspiegeling van de leeftijdsopbouw van de kerkbezoekers. M.a.w. de H. Lucas kent vrijwilligers uit de leeftijdscategorie ouderen (vanaf 60 jaar) en middenleeftijd (40-60 jaar), terwijl de Pax Christi naast vrijwilligers uit de leeftijdscategorie ouderen en middenleeftijd ook vrijwilligers uit de leeftijdscategorie jongeren (tot 40 jaar) heeft.

Bijlage 4 geeft het *kerkbezoek* in de afgelopen jaren weer. In beide kerken geeft het kerkbezoek een dalende lijn te zien.

Kijkt men per kerk dan moet worden geconstateerd dat het bezoekersaantal in de Pax Christikerk op jaarbasis en per viering hoger is en minder is gedaald dan in de H. Lucaskerk. Opgemerkt wordt dat deze opgave geen exact beeld geeft, omdat niet altijd op dezelfde wijze geteld is, en ontbrekende gegevens zijn aangevuld met aannames.

Bijlage 5 is het verslag van de bijeenkomst met *vrijwilligers op het gebied van jeugd en jongeren*.

Bij deze bijeenkomst waren alleen mensen afkomstig uit de Pax Christikerk. Mocht de keuze op de H. Lucaskerk vallen, dan is het van essentieel belang dat er ruimte wordt gegeven aan een eigen manier van vieren.

Ook de aanvangstijd van de viering zal aangepast moeten worden. Het parkeerprobleem wordt als obstakel gezien.

Samenvattend:

Al deze verzamelde informatie bijeen genomen heeft binnen de commissie Stip – Vlaardingen niet geleid tot een eenduidig advies waarbij één van beide kerken als toekomstige kerk van katholiek Vlaardingen wordt aangewezen.

Het dilemma kiezen tussen 'de stenen' en de vitaliteit van de gemeenschap werd pijnlijk zichtbaar.

Kies je voor het gebouw, dan lijkt de keuze voor de H. Lucas het meest voor de hand liggend, kies je voor de vitaliteit, dan kom je uit bij de Pax Christikerk. Voor beide opties geldt dat de keuze pijnlijk zal zijn voor degenen die het meest betrokken zijn bij de te sluiten kerk. Voor beide kerken geldt dat er een groot afbreukrisico is. Het is een uitdaging om allen bij de nieuwe gezamenlijke kerk te betrekken.

Ieder commissielid heeft zijn of haar keuze gemaakt, in de verdeling vier leden voor de Pax Christikerk en vier leden voor de H. Lucaskerk, en daarbij criteria voor zijn of haar keuze gegeven.

Onderstaand een opsomming van criteria.

Voor H. Lucaskerk:

Uitstraling van een kerk

Centrale ligging in Vlaardingen

Constructief een beter gebouw

Vanuit historisch perspectief de aangewezen plek

De gemeenschap heeft al veel moeten verduren.

Voor de Pax Christikerk:

De drie generaties die men aan zich weet te binden
De vitaliteit van de gemeenschap
De diversiteit aan liturgisch aanbod
Betere bereikbaarheid
Betere parkeergelegenheid

Het afbreukrisico is met name ook bij de jongere generaties groter bij keuze voor de H. Lucaskerk; de angst is er dat een groot deel van de Pax Christi-gemeenschap niet meegaat. Gezien de omvang en leeftijdsopbouw zou dat de verdamping van de RK kerk in Vlaardingen kunnen versnellen.

Gezegd moet worden dat over en weer erkenning en respect was en is voor elkaars standpunten en men elkaars keuze begrijpt.

De noodzaak van het moeten reorganiseren is een gedeelde pijn.

5. Hoe kan een verbinding met de hele stad in stand blijven, ook met die delen waar de andere kerk aan de eredienst wordt onttrokken?

Er zijn al wijken waar geen kerk meer is, de binding daarmee is slecht.

Op welke manier onderhoud je het contact, ook met scholen?

Diverse mogelijkheden die zijn genoemd:

- Vervoer voor ouderen regelen naar de kerk in Vlaardingen die wordt ingericht als plaats van vieren, zodat zij in staat worden gesteld de weekendliturgie te kunnen bijwonen.
- Een bezoek brengen aan senioren bij kroonjaren.
- De rol van de wijkcontactpersonen nader bezien.

Er zijn wel wijkcontactpersonen verspreid over de stad maar de meesten treden veelal uitsluitend op als bezorger van de kerkbladen.

- Er zijn meer vrijwilligers nodig voor extra activiteiten.

De huidige vrijwilligers verrichten al meerdere taken. Het is van belang om mensen die al bij de kerk betrokken zijn uit te nodigen als vrijwilliger.

- In gesprek gaan met andere organisaties in Vlaardingen zoals de protestantse kerk, wijkorganisaties, sociale wijkteams.
- Parochianen met een groot netwerk aanspreken en om advies vragen.
- De jongeren via sociale media benaderen.

6. Hoe kan de AKB zoveel mogelijk op het huidige niveau blijven?

Op deze vraag kan geen pasklaar antwoord worden gegeven door de commissie.

De jaarcijfers van de deelgemeenschap in de afgelopen jaren geven tot op heden een gezond beeld te zien van de financiële situatie binnen de deelgemeenschap. Inkomsten en uitgaven zijn nagenoeg in evenwicht, en er zijn financiële reserves opgebouwd.

De resultaten van de recent gehouden AKB beschouwend, zien we op dit moment geen schrikbarende afname van de toezeggingen door parochianen voor 2018.

Enkele parochianen uit beide locaties hebben aangegeven hun kerkbijdrage te beëindigen indien "hun kerk" wordt gesloten.

De wijkgebonden presentie van de Vlaardingse RK kerk zal een belangrijke rol spelen bij de continuïteit van de toezegging van kerkbijdrage door parochianen.

Zie hetgeen bij punt 5 is gesteld.

Advies: voor de verbinding met parochianen in de wijk waar de RK kerk wordt gesloten en voor de continuïteit van de AKB toezeggingen door parochianen is het van belang dat wijkgebonden activiteiten worden gefaciliteerd.

7. Op welke termijn is het gewenst de andere kerk aan de eredienst te onttrekken?

Advies: de commissie Stip – Vlaardingen adviseert om met ingang van het nieuwe werkseizoen 2020 te starten in de kerk die zal worden ingericht als plek van vieren, leren en dienen in Vlaardingen, mits dit canoniek haalbaar is.

De leden van de commissie Stip – Vlaardingen zijn met veel inzet, enthousiasme en eensgezindheid aan de slag gegaan met de opdracht van bestuur en pastoraal team.

De opdracht is echter niet afgesloten met een eenduidig advies ten aanzien van de keuze van één van de kerkgebouwen als toekomstige kerk voor RK Vlaardingen. Dat spijt de leden van de commissie. Wel zijn criteria aangeduid die een rol zouden moeten spelen bij de keuze voor één van beide kerkgebouwen. Ook heeft de commissie adviezen gegeven (zie hierboven) en gegevens verzameld (zie de bijlagen) ten behoeve van het samengaan als één gemeenschap in één kerk.

De commissie is van harte bereid om dit rapport mondeling aan het parochiebestuur en het pastoraal team toe te lichten. De commissieleden wensen het pastoraal team en het parochiebestuur veel wijsheid en Geestkracht bij het formuleren van een voorgenomen besluit op basis van deze rapportage.

De leden van de commissie hebben aangegeven bij het vervolg van dit ingrijpende traject beschikbaar te zijn om mee te bouwen aan de ene Vlaardingse katholieke gemeenschap.

De bijlagen 1 tot en met 5 maken deel uit van dit rapport.